

SCSC-året 2009

Verksamhetsrapport för Swedish Christian Study Centre (SCSC)
– Studieförbundet Bildas studiecenter i Jerusalem

Innehåll

Introduktion	3
Styrgrupp och styrdokument	4
Styrgrupp	4
Personer och lokaler	5
Medarbetare	5
Volontärer	5
Det nygamla studiecentret vid Jaffaporten	6
Ekonomi	9
Verksamheterna	10
Kärnområde 1: Reseverksamhet	10
Kärnområde 2. Längre vistelser	12
<i>Volontärverksamhet</i>	13
<i>Studenter</i>	13
<i>Stipendiater</i>	13
Kärnområde 3: Lokal verksamhet	13
<i>Frukostklubb</i>	13
<i>Föreläsningar</i>	13
<i>Konferenser</i>	14
<i>Utställning och musik</i>	14
<i>Gäster och drop in</i>	14
Kärnområde 4: Kulturutbyte	14
Kommunikation	15
Jerusalem brevet	15
Gåva till gästerna	15
www.bilda.nu/scsc	15
Relationer och samarbete	16
Besök av Bilda-personal	16
SCSC-resor till Sverige	16
Samarbete	16
Upplåtitt lokalerna	17
Deltagande i möten och sammanträden	17
Övrigt	18
Upprustning av biblioteket	18
Arkiv	18
Datakommunikation	18
Framåtblickar	19

OMSLAGSBILD: Utsikten från studiecentrets takterass är makalös. Härifrån ser man gamla stan och flera av de heliga platserna, till exempel Olivberget, Getsemane, Klippmoskéns gyllne kupol, Gravkyrkan och tornet på den tyska försöningskyrkan. Bilden är tagen från citadellet mitt emot SCSC, en gång i tiden Jerusalems försvar mot väst, populärt kallat Davids torn. Under den ottomanska perioden (1517-1917) byggdes huset, där SCSC finns, som bostad åt befälhavaren. I citadellet finns i dag ett museum för judisk historia.

FOTO: Mai Greitz

Introduktion

De politiska och religiösa förhållandena är en oundviklig och påtaglig del av livet i Mellanöstern, även för en utlokaliserad svensk folkbildningsverksamhet. Sammanfattningsvis kan man säga att läget under 2009 har varit deprimerande i Israel och på de palestinska områdena. Även om det varit lugnt i Jerusalem kan man ana en stor frustration och uppgivenhet under ytan. Den så kallade fredsprocessen har varit lika statisk som tidigare år. Framtiden är mörk för många. Hoppningivande tecken kan man kanske skönja i progressiva rörelser i det civila samhället både i Israel och på de palestinska områdena.

Kriget på Gazaremsan avslutades den 18 januari, men inga förhandlingar har inletts och gränserna är stängda. Situationen för dem som bor där är mer utsatt än kanske någonsin tidigare. Andra nyheter under 2009 var tillkomsten av en ny högerregering, Boströms artikel i Aftonbladet om organstölder från palestinier, den omstridda Goldstone-rapportens påstående om krigsbrott samt oroligheter vid Haram al-Sharif (tempelberget) under lövhyddohögtiden. Under årets sista månader aktualiserades även religionsfrihetsfrågorna, bland annat genom en rapport från USA:s regeringskansli samt en uppmärksammat artikel i *Jerusalem Post* om återkommande bespottning av kristna i Jerusalem vid processioner och vid andra gudstjänster.

Genom studiecentrets närhet till de kristna kyrkorna har vi anledning att också notera den 11 december 2009 som en speciell dag. Då offentliggjordes det palestinska kristna dokumentet "Kairos" under en konferens på Dar An-nadwa (ICB) i Betlehem. Dokumentet är en bib-

lisk och teologisk kommentar till den politiska krisen. Författarna menar att de fredsprocesser som nu pågår mer uppehåller och konsoliderar konflikterna än skapar varaktiga lösningar. Med skärpa tar man avstånd från allt bruk av Bibeln som legitimerar eller stöder politiska program som grundar sig på orättvisor och andra principer i strid med den gudomliga uppenbarelsen. Undertiteln på dokumentet är en uppfordran till ett trovärdigt alternativ: "A word of faith, hope and love from the heart of Palestinian suffering".

I alla dessa aktuella politiska och religiösa förhållanden finns Bilda närvarande genom sitt studiecenter. Det ger unika möjligheter i vårt folkbildningsuppdrag, men det är också "mycket svårt och krävande" för oss själva "att bedriva folkbildning så nära långvariga och komplicerade politiska och religiösa motsättningar" (ur styrdokumentet, s. 11). Dessa svårigheter kan också bli möjligheter till fördjupad kunskap och erfarenhet om de tas på allvar och med ansvar.

SCSC:s verksamhet under 2009 har kännetecknats av ett intensivt "inre" arbete med visioner och strategier för de närmaste åren och av ett "yttre" arbete att börja förverkliga visionerna och tillämpa strategierna. Årsberättelsen kommer att kretsa kring dessa "inre" och "yttre" arbeten.

Att skriva en årsberättelse för en verksamhet är ett tillfälle att analysera och utvärdera. Och förhoppningen är att denna årsberättelse ska bli en utgångspunkt för fortsatt kritisk reflektion kring denna verksamhetsgren inom Bilda, så som den kom till uttryck AD 2009. ■

Styrgrupp och styrdokument

► Med avstamp i Peter Weideruds SCSC-utredning, som presenterades i början av 2008, har styrgruppen under hösten 2008 och våren 2009 arbetat med att formulera gemensamma riktlinjer och tydliga mål för SCSC:s verksamhet. Arbetet motiverades bland annat av att Bilda fått flera nya medlemsorganisationer sedan studiecentrets tillkomst 1990/1991 (till exempel den ortodoxa kyrkofamiljen och nu senast Stockholms katolska stift). Deras intresse och tankar kring SCSC behöver beaktas, likaså skulle ombildningen av Bilda följas upp så att SCSC:s plats och roll i organisationen klargörs. Sist men inte minst behövde förändrade förhållanden i omvärlden och erfarenheter från 18 års verksamhet mer strategiskt tas till vara i det framtida folkbildningsarbetet med SCSC som resurs.

Under hösten 2008 och våren 2009 genomfördes rådslag med medlemsorganisationerna, regionernas styrelser och med Bildas arbetsgrupper. Utkasten till mål och riktlinjer sändes också på remiss till olika instanser inom Bilda. Denna förankringsprocess finns beskriven i det styrdokument (*Vision och verksamhet*) som antogs av förbundsstyrelsen den 27 april 2009. Det nya ur organisatorisk synvinkel är att SCSC tillhör förbundskansliet och har biträdande rektor som chef. Det markerar att SCSC är en resurs för samtliga profilmråden inom studieförbundet. Internationella profilmrådet har fått ett särskilt ansvar för samordning av reseverksamheten och utbildning av resepedagoger.

Styrdokumentets visioner lyfter fram en rad möjligheter till utveckling av och fördjupning i Bildas folkbildningsuppdrag. Några centrala nyckelord i dokumentet är *fältbaserade och gränsöverskridande studier*, *förstå sig själv* lite bättre i en global värld, ”kulturell frihet” och andra aktuella frågor i det civila samhället. SCSC:s olika program ska bygga på ett medvetet *perspektivval* (solidarisk närvaro med de kristna kyrkorna), en medveten *pedagogik* (”deltagandets pedagogik”), en konstruktiv *pluralitet* och en engagerande *progressivitet* i val av möten

SCSC:s fyra kärnområden

med israeler och palestinier och andra grupperingar.

Från att ha haft studieresor som kärnverksamhet ger styrdokumentet ett fyrfaldigt uppdrag till SCSC – fyra kärnområden som förutsätter och samspelar med varandra: 1) en differentierad reseverksamhet, 2) längre vistelser, 3) lokal verksamhet och 4) kulturutbyte.

Dokumentet har även översatts till engelska och publicerats på www.bilda.nu/scsc, SCSC:s hemsida. Under hösten har styrdokumentet presenterats och ventilerats i arbetsgrupper, regionstyrelser och andra instanser inom Bilda, en implementering som måste fortsätta 2010.

Styrgrupp

I styrgruppen finns följande ledamöter: Claes-Göran Ydrefors (ordförande), Sune Fahlgren (sekreterare), Katarina Glas, Agneta Johansson, Lars Karbing, Fader Tikhon Lundell, Magnus Stenberg. Första halvåret ingick även Magnus Lindgren.

Styrgruppen har haft fyra sammanträden under året på förbundskansliet i Älvsjö: den 12 februari, den 1 april, den 15 september, den 30 november. ■

Personer och lokaler

Medarbetare

Ord och dokument i all ära, men den viktigaste resursen i folkbildningsarbetet är människorna. På förbundskansliet i Älvsjö finns flera personer som ger stöd åt SCSC. Följande har specifika arbetsuppgifter relaterade till SCSC:

Lars Karbing, biträdande förbundsrektor

Magnus Stenberg, samordnare för profilmrådet Internationellt/Mellanöstern

Sara Persson, reseadministratör (flyg och boende, försäkring, säkerhet)

Victoria Schelander, ekonomiassistent.

På studiecentret i Jerusalem finns följande tjänster/uppdrag: Direktör, heltid: *Sune Fahlgren* Programkoordinator, 75 %:

Hania Kassicieh-Persekian Städerska, 20 %: *Lubna Kharoufe* (tjänsten är delad med STI)

Bokföringskonsult, 5 %:

Francis Tams

Rådgivare och med ett särskilt ansvar för offentliga föreläsningar (arvoderat uppdrag):

Kevoork Hintlian

Volontärer

Expansion och förändringar av verksamheten har i hög grad blivit möjliga genom de volontärer som varit verksamma på centret under året. Dessa volontärer har ingått i ett pilotprojekt med syfte att utveckla ett volontärprogram kring SCSC.

Fem volontärer (se förteckning nedan) har gjort betydande

frivilliga insatser under 2–3 månader, ungefär 20 timmar per vecka. Deras insatser har skett inom fyra områden: värdskap när centret har öppet hus (dagligen mellan 10–14, utom söndagar), vaktmästeri och annan service vid olika typer av samlingar på centret, organisering och expanderingsarbete av biblioteket samt administrativa uppgifter kring arkiv och marknadsföring. Utöver det frivilliga arbetet på centret har volontärerna bedrivit egna studier och deltagit i centrets olika program för studiegrupper, jerusalemiter och svenskar i området.

Volontärerna har haft fritt boende och fått bidrag till matkostnader. Under hösten har volontärerna bott i den lägenhet som SCSC hyr i det armeniska kvarteret sedan den 15 augusti. Kostnaderna för volontärerna har under 2009 ingått i pilotprojektet för att arbeta fram ett volontärprogram. Fortsättningsvis ska kostnaderna bäras av "sändande organisation/er" och vara förankrat i den Bildaregion varifrån respektive volontär kommer. Ett exempel på detta är samarbete som påbörjats under hösten med *equemenia*. Arbetsgruppen inom internationellt arbetar nu vidare med volontärprogrammets uppbyggnad, organisering och lansering. *Mai Greitz*, studerande inom internationell rätt, volontär nov 2008–jan 2009. *Mai* hjälpte till med inflyttning

Foto: Magnus Nordqvist

SCSC:s nya kontor där direktör och programkoordinator arbetar.

efter renoveringen, inte minst ordnade hon upp kaoset med tusen böcker och hundratals pärmar.

Daniel Braw, fil dr i historia, journalist, volontär mars–maj, sept–nov 2009. Daniel har haft huvudansvar för bibliotekets upprustning samt för översättning av styrdokumentet till engelska.

Louise Richardsson, gymnasielärare, volontär februari–april 2009. Louise var värdinna.

Gustav Sandgren, ungdomsledare, volontär augusti–oktober 2009. Gustav organiserade arkivet och var värd.

Josefin Hjärpe, studerande, volontär oktober 2009–januari 2010, ett samarbete med *equemenia*. Josefin har varit värdinna två dagar i veckan. Övrig tid har hon varit på SIRA-skolan i Betlehem.

Till volontärerna hör även *Alen Doracic*, Göteborg, som byggt och installerat ett digitalt biblioteksprogram, anpassat till SCSC. Han har arbetat på centret vid två tillfällen: 7–10 maj, 13–26 september.

Det nygamla studiecentret vid Jaffaporten

Måndagskvällen den 12 januari återinvigdes studiecentret efter renoveringen som genomfördes under andra halvåret 2008. Från Sverige kom en delegation med inbjudna representanter för teologiska skolor och kristna tidningar. Vid invigningen höll förbundsrektor Kerstin Enlund tal och Sara Eggelind spelade svenska folkvisor på tvärflöjt. Högtiden var välbesökt av såväl kyrkoledare som företrädare för de organisationer och institutioner som SCSC samverkar med.

Genom renoveringen har studiecentret fått en stor takterrass som också kan användas till sammankomster av olika slag. Rummen i centret har inte bara blivit fräscha, de har också fått nya möbler utifrån en ny disponering av rummens funktioner. Det stora allrummet har fått flera bokhyllor som synliggör biblioteksresursen och ger en studiekaraktär åt centret. Hörnrummet har tavlor och böcker om Jerusalem, och det kallas därför *Jerusalemrummet*. Möblerna i detta rum inspirerar till enskild läsning och mindre gruppsamlingar. Det

tidigare kontoret har gjorts om till läsrum med tidnings- och tidskrifthyllor, boksnummer lästips, en läshörna, en studieplats, gästdator, biblioteks dator, referensböcker och en liten bookshop. Köket har numera endast en ingång och är inrett som cafékök med självservering. Det tidigare biblioteket är centrrets kontor med två eller flera arbetsplatser och ett par fåtöljer och ett bord för mindre möten. I hallen in till kontoret finns två toaletter, en även med dusch.

Under en del av allrummet och hela läsrummet finns ett rum som renoverades i efterhand och iordningsstälts till förråd. Där finns arkiv, kontorsmaterial och utrustning för sammankomster.

Bilder från renoveringen, invigningen och de olika lokalerna finns att se på SCSC:s hemsida, www.bilda.nu/scsc, under "Aktuellt". Historiken om huset där studiecentret ligger finns nedtecknad i styrdokumentets inledning.

Under våren inleddes arbetet med att anpassa städning och sophertering till Bildas miljöpolicy. Det är ett arbete som kommer att ta tid, eftersom medvetenheten om dessa frågor är lägre här, och de anordningar, färdigheter och kunskaper som krävs för ett miljövänligare och energisparande samhälle i mångt och mycket saknas. Första steget har varit att förändra städma-

Foto: Afif Tweme

Renovering pågår.

Foto: Magnus Stenberg

Ett av allrummets vackra fönster som vetter mot torget innanför Jaffaporten.

Foto: Magnus Nordqvist

Det nya läsrummets tidningshylla.

terial, städmetoder och samla in plastflaskor till återvinning. I köket har även en vattenautomat installerats för att minska bruket av vattenflaskor. Även engångsmaterial vid servering har tagits bort. Nästa steg blir bland annat att begränsa bruket av AC-anläggningen, att ställa in en rimligare temperatur både sommar och vinter, att lämna papper och tidningar till återvinning samt att tillsammans studera Bildas miljöbok.

För att minska det starka solljuset som bleker möbler och böcker har tunna gardiner hängts upp fönsternischerna i allrummet och i Jerusalemrummet. Det har även dämpat ekot i allrummet något, men mer behöver göras för att sänka ekot i det rummet. Kanske genom att införskaffa en större matta på golvet? ■

Foto: Magnus Nordqvist

Delar av SCSC:s bibliotek.

Foto: Magnus Nordqvist

Det stora allrummet.

Foto: Magnus Nordqvist

Utsikt från studiecentrets tak.

Återinvigningen av studiecentret den 12 januari 2009

Foton: Magnus Nordqvist

En tavla med Vår fader på Jesu eget språk var en av gåvorna till centret.

Hania Kassicieh-Persekian hälsar på en av gästerna tillsammans med Erik Amnå, ordförande i Bildas förbundsstyrelsen.

Alla lät sig väl smaka av den goda maten.

De lokala kyrkorna i Jerusalem var väl representerade vid återinvigningen. Här syns bland andra den armeniske ärkebiskopen Aris Shrivanian, den syrisk-ortodoxe ärkebiskopen Mar Sewerious Malke Mourad och ärkebiskop av Aristarchos från det grekisk-ortodoxa patriarkatet.

Förbundsrektor Kerstin Enlund återinvigningstalade.

Direktor Sune Fahlgren tackade gästerna för deras stöd för studiecentret.

Ekonomi

► Under hösten 2008 förbereddes ytterligare ett steg i arbetet med att foga in SCSC i landets system och regelverk kring ekonomi och anställning. Det innebär att institutionella kostnader – lokalt anställda, driftkostnader och andra omkostnader – har en lokal budget, bokförs lokalt och kan redovisas för myndigheterna. För anställda betalas skatt, försäkring och pension enligt gällande regler och allt detta redovisas för myndigheterna. För att klara denna förbättring av systemet anställdes Francis Tams på deltid för bokföring och juridisk rådgivning från och med 1 januari 2009. Den lokala ekonomin har växt successivt under 2009 och bör fortsätta att göra det framöver.

Det som inte ingår i den lokala budgeten är direktorstjänsten samt alla studieresor, kulturutbyten, längre vistelser och seminarier, eftersom detta ingår i projekt i Sverigearbetet.

Även andra frågor kring ekonomin har diskuterats och lett till förändringar under året. Det gäller minskning av kontanthantering, vaksamhet kring kommissionsförfaranden och ökad ekonomisk medvetenhet kring varje projekt. Bilda har börjat förbereda en verifiering av SCSC som ”foreign company for non-profit” i Israel, vilket möjliggör öppning av bankkonton, signering av kontrakt, med mera i SCSC:s namn. Hittills står sådana handlingar i respektive direktors namn.

Under den ekonomiska krisen 2008 ökade kostnaderna för resor, boende och mat markant i Jerusalem – cirka 35 %. Denna höjning har behållits, även sedan förhållandena stabiliserats. Den låga kursen för SEK i förhållande till USD-kursen har påverkat SCSC:s ekonomi negativt under första delen av 2009.

I förberedelsen för varje resa ingår numera att det görs en budget för resan och den budgeten måste godkännas i regionen som beställer resan och den styr bokningen och genomförandet av resan. Det är en rad faktorer som påverkar kostnaderna, till exempel antal deltagare och dagar, hög- eller lågsäsong, programmet, flygtider och boende. I det senare fallet så är till exempel ett boende på hotell eller gästhus i Betlehem hälften så dyrt som motsvarande i Jerusalem. ■

Verksamheterna

► Verksamheten vid studiecentret presenteras utifrån de fyra kärnområdena (den så kallade ”blomman” i styrdokumentet):

Kärnområde 1: Reseverksamhet

Under året har reseverksamheten differentierats, omorganiserats och fått nya målgrupper (inte minst fler unga deltagare). Även den praktiska hanteringen av resorna har genomgått en översyn och en ny handbok är under utarbetning av samordnaren för internationella profilområdet.

Differentieringen av resorna är beskriven i styrdokumentet. Under året har inte minst flera *uppdragsresor* genomförts, och de har gett viktiga erfarenheter kring upprättande av kontrakt och bokningar av andra typer av program. *Pilgrimsresor* har aktualiserats på olika sätt under 2009, bland annat genom studieboken *I Jesu fotspår*, genom ett särskilt symposium på studiecentret kring pilgrimstraditionerna i de olika kyrkorna, samt genom det utvecklingsarbete kring pilgrimsresor som profilområdena Bildning och kultur i frikyrkorna (BKF), Sveriges Unga Katoliker/Katolska kyrkan och Ortodox bildning och kultur (OBK) bedriver.

Under hösten genomfördes ett pilotprojekt kallat *Bilda Classic* som hade ett nytt upplägg av reseprogram, förberedelser och uppföljning som nätcirkel (Bilda online) samt marknadsföring till en specifik målgrupp. Erfarenheterna har inspirerat till fortsatt arbete med förpackning och strategisk planering kring reseverksamheten.

På grund av kriget i Gaza ställde Västerås gymnasium in den planerade resan för Global Klass i januari–februari. I övrigt har det politiska läget inte påverkat omfattningen av reseverksamheten under 2009. Siffrorna för turism i Israel visar en ökande tendens under de senaste åren. Enligt turistministeriet i Israel kom 2,7 miljoner turister förra året, vilket var lite mindre än rekordåret 2008, men ändå i den uppåtgående kurvan. Av besökarna var 45 % i Israel första gången. Publicerade siffror för antalet kristna turister varierar något, men ett

Foto: Ullrik Abrahamsson

En studiegrupp från Bilda Nord möter biskop Elias Chacour i Haifa.

Foto: Gustav Sandgren

Deltagare i "Birgitta-veckan" (Bilda Classic) på utflykt.

medeltal är 1,5 miljoner kristna. Ministeriet har också identifierat att av dem ser sig närmare en miljon som pilgrimer. Från de nordiska länderna reste cirka 50.000 personer. Varje enhet av 100.000 turister spenderar enligt turistministeriet 200 miljoner USD i landet och genererar 4.500 arbetsplatser. Siffror från turistministeriet inom den palestinska myndigheten har ännu

inte publicerats för 2009, men intrycket är att den negativa trenden brutits där, trots att sådan turism motverkas av Israel. På västbanken är det framför allt ”alternativ turism” som ökat.

I juni drabbades SCSC av ett tillbud i en studieresa med lärare från Borlänge gymnasium. En deltagare blev knivhuggen under en nattlig promenad i Nasaret. Lyckligtvis gick det bra, och Bildas säkerhetsprogram visade sig fungera väl. Men händelsen skärpte vår beredskap och aktualiserade behovet av katastrofövningar av såväl krishantering som kriskommunikation.

Här följer en sammanställning över årets 33 resor med uppgifter om tidpunkt, antal personer, typ av resa, resepedagog samt beställare/kund. Totalt har reseverksamheten 2009 haft 386 deltagare, exklusive Bildas personal på arbetsbesök (10 personer, varav 3 gjorde två besök). En påfallande stor del av deltagarna har gjort sin första Bildaresa, och cirka en tredjedel har varit under 30 år.

10-14 januari • 10 personer

Studieresa, Lars Karbing, Bildas förbundskansli

27 februari-8 mars • 18 personer

Studieresa, Petra Falk, Bilda Nord's styrelse

27 februari-5 mars • 12 personer

Studieresa, Fred Nilsson, Härnösands folkhögskola/Bilda Mittsverige

3-10 mars • 5 personer

Studieresa, Per-Olof Forsström, Hagagymnasiet, Borlänge/Bilda GävleDala

17-24 mars • 9 personer

Studieresa, Per Olof Öhrn, Bilda Sydöst. Folkhögskolerektorer

24-31 mars • 29 personer

Pilgrims/studieresa, Thomas Magnusson, Bilda Sydöst/SVF bibeltermin

28 mars-4 april • 4 personer

Studieresa, Annika Eclund, Bilda Väst

31 mars-7 april • 10 personer

Uppdragsresa, Daniel Håkansson, Falu fri gymnasium/Bilda GävleDala

6-13 april • 18 personer

Studieresa, Elna Axelsson, Bilda Syds styrelse

6-13 april • 2 personer

Pilgrimsresa, Fr Nektarie Smardic, OBK/Serbiska ortodoxa kyrkan

18-26 april • 13 personer

Studieresa, Ingrid Ödquist, Församling i Fristad/Bilda Väst

31 mars-7 april • 10 personer

Uppdragsresa, Daniel Håkansson, Falu fri gymnasium/Bilda GävleDala

12-19 maj • 12 personer

Pilgrimsresa, Maria Wälsten, Ungdomsgrupp Örnköldsvik/Bilda Mittsverige

21-30 maj • 8 personer

Studieresa, Östen Gunnarsson, Bilda Sydöst

8-15 juni • 3 personer

Pilotprojekt, Syrianska tjejer, Bilda Öst.

9-18 juni • 9 personer

Uppdragsresa, Leif Hagkvist, Borlänge gymnasium och Bilda GävleDala

9-16 juni • 4 personer

Pilgrimsresa, Helene Dominique, Pilotprojekt Bilda/SUK

19-30 juni • 3 personer

Introduktion, Björn Göransson, Bilda och Stockholms katolska stift

18-25 augusti • 16 personer

Pilgrimsresa, Thomas Magnusson, Bilda Öst/Syrianska ungdomar

22-29 september • 12 personer

Studieresa, Daniel Håkansson, Bilda GävleDala styrelse

26 september-2 oktober • 10 personer

Journalistkurs, Håkan Bengtsson, STI i samarbete med Bilda, Diakonia

6-13 oktober • 10 personer

Bilda Classic, Maria Bäcklund, Bilda Öst/riksupptagning

Foto: Magnus Stenberg

Syster Abraham från Olivberget.

8–19 oktober • 14 personer

Studieresa, Lars Bolminger, Bilda Väst

20–27 oktober • 18 personer

Uppdragsresa, Thomas Magnusson, Örebro Teologiska Högskola/Bilda Svealand

26–30 oktober • 10 personer

Parlamentariker, Joakim Wohlfeil, Diakonia i samverkan med Bilda, STI

22 oktober–1 november • 9 personer

Pilgrimsresa, Lennart Karlsson, Svenska kyrkan och Svenska Missionskyrkan Linköping, Bilda Sydöst. Pilgrimspastor: Bernt Åkerblad.

24 oktober–2 november • 28 personer

Pilgrimsresa, Annika Eclund, Tibro Missionsförsamling, Bilda Väst. Pilgrimspastor: Lars Holmberg.

26 oktober–3 november • 15 personer

Studie/slåktresa, Ewert Svensson, Bilda Väst

27 oktober–3 november • 12 personer

Pilgrimsresa, Thomas Magnusson, OBK:s nätverk. Pilgrimspräst: Fader Tikhon

3 november–15 december • 6 studenter, 1 lärare
Fältstudiekurs, Göran Sahlberg, Örebro Teologiska Högskola

14–22 november • 11 personer

Pilgrim/studieresa, Sven Holmqvist, Bilda Svealands styrelse

26 november–3 december • 2 personer

Pilotresa, Margareta Andermo, Bilda Sydöst (kvinnoprojekt)

26 november–6 december • 19 personer

Icke-våldskurs, Elna Axelsson, Bilda och Kristna Fredsrörelsen

Sammantaget innebär det följande fördelning över olika strukturer inom Bilda:

Nord 1, Mittsverige 2, GävleDala 5, Svealand 3, Öst 3, Väst 5, Sydöst 5, Syd 2, Ortodox bildning och kultur 2, Förbundskansliet 3, Övrigt 2.

Kärnområde 2. Längre vistelser

Att ta fram fler program för ”längre vistelser” har varit ett prioriterat arbete under 2009. Bilda har sedan många år ett Mellanösternstipendium som ger möjligheter till en månads vistelse. Vilka andra möjligheter till sådana fördjupande studier kan Bilda/SCSC erbjuda? Rapporterna från stipendiaterna betonar i regel betydelsen av att få vara på en plats en längre tid och att få leva med i ett konkret sammanhang: *tid att förstå, tid att lära känna människor, tid för upprepning, tid för det oväntade.*

Den växande verksamheten och målsättningen att göra biblioteket i ordning kom att påskynda ett pilotprojekt med volontärer (se ovan). De fem volontärer som varit på centret under 2009 har gjort betydande insatser och erfarenheterna av att ha volontärer har för Bilda/SCSC blivit ett incitament till volontärprogram. Förfrågningar till SCSC visar att det finns ett intresse för denna typ av frivilligt arbete utomlands.

Under 2010 har Bilda/SCSC även förberett en form av volontärprogram som ger studenter möjligheter att göra verksamhetsförlagd utbildning (VFU), alltså praktik på SCSC och på andra institutioner som vi samarbetar med. Avtal har bland annat ingåtts med Högskolan i Jönköping (programmet ”internationellt arbete”).

Genom kontakter med högskolor och universitet har Bilda/SCSC även kunnat erbjuda studieplatser på centret för studenter som vill göra fältstudier i Israel och på Västbanken eller skriva uppsats med ämnen som har specialbibliotek i Jerusalem. Under novemberemner och decemberemner genomförde sex studenter från Örebro Teologiska Högskola *minor field studies* (fältstudier) kring konst, försoning och kyrkoliv på Västbanken. Fältstudierna finansierades bland annat genom stipendiemedel från Sida/Svenska Missionsrådet.

Här är lite uppgifter kring detta kärnområde 2009:

Volontärverksamhet (5 st)

Se ovan!

Studenter (9 st)

23 mars–7 maj • Katrine Brunday, THS, Fältstudier kring skolfrågor

9–30 juni • Karl-Magnus Carlstein, Umeå Universitet, Forskarutbildning i Nya testamentet

3 november–15 december • Stefan Granath, Örebro, Fältstudieprojekt kring konst, Cecilia Lindé, Teologiska Högskolan, försörjning och kristen gemenskap, Andreas Svensson, Lina Skoghäll, Rebecka Bernberg, Andreas Bernberg

25 november–28 januari • Johan Nilsson, Göteborgs Universitet, Fältstudier kring läromedel i historia

Stipendiater

Den stipendiat som utsågs 2008 för att resa 2009 har ännu inte åkt, på grund av hon själv inte haft tid.

Kärnområde 3: Lokal verksamhet

Detta verksamhetsområde har funnits sedan SCSC öppnades 1991, därför att det redan från början fanns en vision om att gestalta en solidarisk närvaro med de kristna i landet. Det har tagit sig uttryck i ett bibliotek med specialsamlingar kring svenskar i Jerusalem och de lokala kristna kyrkornas historia, tro och liv, och det har tagit sig uttryck i en föreläsningstradition på centret. Ibland har dessa föreläsningar intensifierats i konferenser och symposier.

Målsättningen är att varje termin ska ha två speciella kulturevenemang, så har det också varit 2009 (se nedan). Dessa evenemang har även kunnat erbjudas resegrupper och andra institutioner.

Under 2009 har den lokala verksamheten utökats med en regelbunden programverksamhet för svenskar i Jerusalem, kallad "frukostklubben". Uppslaget till denna verksamhet kom från svenskar i Jerusalem. Frukostklubbarna har samlat mellan 10–35 deltagare. Även svenskar som deltar i längre program i Jerusalem, till exempel följeslagare (SEAPPI) och studenter, har uppskattat mötesplatsen.

Centret har öppett för allmänheten varje dag mellan kl 10–14, utom söndagar då det är stängt. Gästboken visar att det varit en hel del besökare under 2009, inte minst för att se utsikten från taket och läsa dagstidningar och e-post.

Här följer en kortfattad sammanställning av den lokala verksamheten:

Frukostklubb

24 januari • Anna Veeder, *Religiösa tolkningar i Israel av Gazakriget*

28 februari • Håkan Bengtsson, *Ortodoxa judars kläder och livsmönster*

Ikke-våldsbudskap på muren kring Betlehem.

21 mars • Kjell Jonasson, *Påskfirandet i östkyrkan*

25 april • Anna Levin, *Kvinnors organisering på Västbanken*

30 maj • Anna Levin, *Kvinnors organisering i Israel*

5 september • Susanne Lindin, *Organhandel i Israel och i övriga världen*

26 september • Brita Stark, *"Bandora och Agvania". Minnen från IM.*

17 oktober • Daniel Braw, *Om kända tyskar i Jerusalem.*

31 oktober • Göran Sahlberg, *"När tiden tar slut". Apokalyptik som drivkraft!*

28 november • Yvonne Fredriksson, *Aktuellt från Gaza.*

12 december • Anna Runesson, *Vad innebär en "postkolonial" tolkning av Bibeln?*

Föreläsningar

4 februari • 33 personer • Robert Schenk, *Christian Identifications of Muslim Buildings in Medieval Jerusalem*

2 mars • 25 personer • Michael Ellnemyr, *Towards a Theology of Religions – from an Orthodox Christian perspective.*

10 april • 75 personer • Mar Sewerious, *A photo presentation of pilgrimage to the south east of India – Kerala.*

22 april • 28 personer • Judith McKenzie, *The Alexandrian architectural influence in Petra and Jerusalem (with slides)*

27 april • 45 personer • John Tliil, *Some of his generalities (in his book "I am Jerusalem")*

13 maj • 34 personer • Jesper Svartvik, *"I am Joseptemberh, Your Brother, whom You sold into Egypt" (Gen 45:4). Jewish, Christian and Muslim interpretations of Joseptemberh/Yusuf.*

9 oktober • 38 personer • S. Borgehammar, *Jerusalem in Sweden: Spiritual Representations of the Holy City in Art and Architecture (with slides).*

22 oktober • 36 personer • A Winogradsky, *And who is "The Other"? Some actual responses to the issue of our immediate neighbours in "Judaism" and "Christianity".*

10 december • 32 personer • Stehan Need, *Was Jesus born in Bethlehem?*

Konferenser

26 juni • *Pilgrimage East and West. Biblical, Historical and Theological Perspectives.* • Tio föreläsare, bland andra Archbishop Aristarchos, Thomas och Ruth Hummel, Björn Göransson och Susan Graham. 64 deltagare.

19 november • *Arkeologi-föreläsningar till Fr Michele Piccirillos minne* • Föreläsare: Claudine Dauphine, Basema Hamarneh. 93 deltagare.

Utställning och musik

14 juni • Svante Zettergren och en gitarr

28 juni • Takkonsert med blåsorkester. The Sounding Jerusalem

10 juli • Dandanatkonsert på ICB med Chalas och Dam.

24 september • Konsert med Wissam Murad

11–20 november • Jerusalem Show. Vykortsutställning och musikinstallation på SCSC

Gäster och drop in

Namnen i centrets gästbok 2009 är många, och de representerar en stor bredd både i Sverige och i Jerusalem. Uppskattningsvis är det 3–5 drop-in besök per dag. Det är också vanligt att svenskar på väg till Jerusalem bokar tid för besök på centret.

Kärnområde 4: Kulturutbyte

Kultur är en betydande del av Bildas verksamhet. Successivt har också detta blivit en del av SCSC:s verksamhet i form av kulturutbyten. En modell för detta kallas *Dandanat*, vilket är en kulturfestival i Betlehem i juli varje år sedan 2005. Svenska musik- och dansakter åker till Betlehem och möter band från regionen. Tillsammans deltar de i workshops och spelar för publik. Lokal samarbetspartner är den lutherska kyrkan i Betlehem och deras kulturcentrum Dar Annadwa.

År 2009 var tanken att *Dandanat* skulle genomföras i Sverige. Men för att hålla konceptet vid liv här nere anordnades en *Dandanat* konsert i Betlehem lördagen den 10 juli med två lokala band som deltagit tidigare: Dam och Chalas. Konserten var mycket välbesökt, cirka 300 ungdomar. Senare beslöts att skjuta planerna på ett arrangemang i Sverige på framtiden. I stället har förberedelserna för *Dandanat 2010* inletts.

I övrigt, se konserter och utställningar under "lokal verksamhet". ■

Kommunikation

► Utredningen om SCSC påtalade behovet av ökad synlighet och transparens. Detta har följts upp under 2009 genom satsningar på nyhetsbrev, hemsida och samtal om vad SCSC är i andras ögon.

Jerusalemrevet

I november 2008 utkom det första nyhetsbrevet från SCSC och det fick namnet *Jerusalemrevet*. Målsättningen med brevet är att ge närhet till vad som sker på och kring studiecentret, spegla olika verksamhetsområden och visa att detta är ett studiecenter (genom en ordbok, lästips och reflektioner kring folkbildning).

Fem nummer har publicerats under 2009. Jerusalemrevet går ut både som tryckt nyhetsbrev till cirka 350 adresser och till 250 e-postadresser som digitalt brev. Dessutom förmedlas brevet genom Bildas regioner och till besökare på studiecentret.

Tillkomsten av Jerusalemrevet aktualiserade bristen på adressregister till alla dem som deltagit i Bildas studieresor genom åren, samt andra kontakter till verksamheten. SCSC bygger nu upp ett register med dem som kommit i kontakt med centret sedan sommaren 2008.

Gåva till gästerna

För PR-arbetet har också ett anteckningsblock producerats som inspirerar till reflektioner och noteringar – en folkbildningsprofil! På baksidan finns information om SCSC och hänvisning till SCSC:s hemsida. Blocket delas endast ut till dem som besöker centret.

www.bilda.nu/scsc

SCSC:s hemsida har inte bara fått en ny design i samband med Bildas ansiktslyft på nätet. Vår hemsida har fått nya typer av material/information och hemsidan uppdateras regelbundet. Hemsidan har haft 1.459 unika besökare (3.501 har besökt sidan) sedan maj 2009 och tittat innanför startsidan. Cirka 600 personer återkommer, läser sidans texter och kollar kontaktuppgifter. Välbesökta sidor är kalendariet (418 personer), Bilda Classic (Birgit-taveckan 296 personer) och nyhetsbrev (286 personer). Det är jättebra! ■

Jerusalemrevet

NYHETSREVEJ FEBRUARI-MARS 2009
SWEDISH CHRISTIAN STUDY CENTRE (SCSC)

Utan spänning, ingen aning

Studiecentrets tak i Jerusalem har en fantastisk utsikt som många kommer för att se. Men vi vill också att centrets verksamhet ska ge oss perspektiv på andra saker och ting. Kunskap, färdigheter och attityder utvecklas när man nyfiskt spanar vidare och är öppen för mer sanning. Eller som en vän sa till mig häromdagen, när jag besökte den gamla hamnstaden Akko och fick en inblick i situationen där. – Det finns alltid ett perspektiv till!

I det uppdrag jag har här nere får jag ibland anledning att fundera på hur vi lär oss och varför det så lätt skapas förreställningar som begränsar synfältet. Eller den här frågan: hur kan det bli så diametralt olika reaktioner på samma fakta? Den senaste frågan har blivit särskilt aktuell under kriget i Gaza där vi matas med bilder och rapporter. Jag tror att ett grundläggande svar är att de olika reaktionerna och ställningarna beror på de perspektiv vi gjort, de glasögon vi tagit på oss.

Folkbildning handlar om att ständigt söka ett perspektiv till. Och då slipper man fastna i aktualiteterna, i en alltså allvarig politisk situation. Man kan nämligen bli så upptagen av nuets favoriter att man malar upp en återvändsgränd och åstadkommer en förförelse, som får sin energi ur konflikterna och inte ur de hoppande bilderna vi har om framtiden. På den här punkten ser jag att våra nära relationer med kyrkorna här kan lära oss mycket om vad det innebär att vara förankrad i den stora berättelsen som Bibeln ger oss.

Jag hoppas att Bildas verksamheten som studiecenter i Jerusalem och hemma i Sverige – är mer ska lyfta fram de historiska, de geografiska, de religiösa och de kulturella perspektiven. Utan sådan aktiv spaning har man ingen aning om vad som egentligen händer i det som händer. Utan sådan spaning blir också vårt engagemang lätt ytligt och kortvarigt.

För att vi ska kunna bidra med något i världen är det alltså viktigt att vi får möjligheter att spana framåt, runt hörnet och bortom aktualiteterna. Svensk utbildning kan erbjuda dessa möjligheter om vi antar utmaningen att "det alltid finns ett perspektiv till".

Sune Fahlgren
Direktör SCSC

I världens mittpunkt

Föreläsningar och samtal om situationen i Gaza i sitt sammanhang

Trots den stora mediebevåring som är läget i Gaza varit ett fokus. Behovet av orienterande kunskap och bearbetande samtal är stort. Många vill fråga bakom nyhetsrapporteringen och söka en djupare förståelse av det som sker och den roll som politik och religion spelar. Dagens händelser behöver ses i sitt historiska och geografiska sammanhang. Därför erbjuder Studieforumet Bilda offentliga seminarier över hela Sverige. Det finns även möjligheter att delta distanscirkel på nätet med ett par olika svikningar. Läs mer på www.bilda.nu

Simone Weil i Jerusalem

Vil du lysa till och samtal med Simone Weil i Jerusalem, i januari 2010? Weil är en av 1900-talets mest originella tänkare. Svaren på de trängande frågorna hon ställde inför som radikal intellektuell i Europa under 1900-talets första hälft sökte hon i vår civilisations alla djupaste källor – i de grekiska tragedierna, i Jobs bok i Gamla testamentet och i evangelerna.

Hennes djupa kompromisslösa engagemang för fabriksarbetare och arbetslösa, mot exploateringen av kolonerna, de totalitära ideologiernas utbredning i Europa och Andra världskrigets vanvett kostade henne till sist livet.

I Jerusalem mötte diet och väst; grekiskt, judiskt och kristet; modernisering och tusentals religiösa praktiker; här fortsätter de konflikter som under första världskriget härjade Europa att öfva människoliv åt den blinda styfkan.

Vi undersöker nu intresset hos läsarna av Simone Weil i Sverige att under en vecka pojla djupet hos denna tänkare i en mjöd där de frågor hon brottades med är lika aktuella nu som då de skrevs. Skicka din intresseanmälan till magnus.nordqvist@bilda.nu eller scsc@bilda.nu

Relationer och samarbete

► Verksamheten som Bilda bedriver i och kring SCSC förutsätter strategisk samverkan och långsiktiga samarbeten. Följande förteckningar visar vad det konkret innebär att vilja länka SCSC och Bilda i Sverige, att odla kontakter och samarbetspartners lokalt samt visa gästfrihet.

Besök av Bilda-personal

Magnus Nordqvist, 10–23 januari, Kommunikationsarbete

Michael Ellnemyr, 24 februari–3 mars, OBK-frågor

Kerstin Enlund, 26–30 april, Uppföljning och kontakter

Ingvar Torkelsson, 26–30 april, Uppföljning renoveringen

Sara Persson, 12–19 maj, Intro reseadministration

Svante Zettergren, 12–18 juni, Dandanatfrågor

Lars Karbing, 22–28 juni, Fortbildning

Magnus Stenberg, 22–28 juni, Introduktion

Victoria Schelander, 8–12 september, Arkivering, ekonomi, budget

Mats Bjerde, 21–23 september, VPU-instruktion, med mera

Sara Persson, 23 oktober–3 november, Support i säkerhet och program v. 43

Svante Zettergren, 3–8 december, Förberedelser för Dandanat 2010

Magnus Stenberg, 3–8 december, Samverkan SCSC och Internationellt/MÖ

SCSC-resor till Sverige

7–11 januari, Sune Fahlgren i Sverige (möte unga teologer, värd för M Volf)

8–15 februari, Sune Fahlgren i Sverige (styrgruppsmöte, Ny i Bilda-kurs)

28 april–5 maj, Sune Fahlgren i Sverige (Bilda-kontakter samt ledighet)

14–19 september, Sune Fahlgren i Sverige (styrgrupp, möte med Global Class, THS, med flera)

12–19 oktober, Sune Fahlgren deltog i personalkursen på Cypern

5–10 november, Hania Kassicieh-Persekian i Sverige med ICB

21–26 november, Sune Fahlgren i Sverige (Högskolan i Jönköping, Bilda Sydöst)

Samarbete

På Bildas/SCSC:s hemsida finns en förteckning över de organisationer och institutioner som vi har samarbete med. Eftersom det finns utarbetade relationer i Sverige med organisationer som också finns i Jerusalem, är det naturligt att det motiverar tätare kontakter med dem. Det gäller framför allt Diakonia och Följeslagarprogrammet (EAPPI). Även med Sabeel, ICB, ATG och STI har SCSC täta kontakter med på grund av samarbeten kring verksamhet och reseprogram.

Regelbundet samlar generalkonsulatet de svenska organisationerna och institutionerna i Jerusalem till informationsmöten. Det blir också tillfällen till samspel och informationsutbyte mellan dessa organisationer. Planerna på en utställningsturné för *Gaza Graffiti* i Palestina och Israel våren 2010 är ett exempel på hur de svenska organisationerna – Palestinagrupperna, Kvinna till Kvinna, Rädda barnen, Bilda/SCSC, IM, Svenska kyrkan, Olof Palmes internationella centrum – samverkar. Medel till detta projekt kommer från Sida.

Situationen för de kristna på Västbanken har försämrats påtagligt sedan muren byggdes. De är isolerade och har begränsade möjligheter att besöka kristna i andra delar av landet. Få kristna från andra länder tar kontakt och kommer på besök. Alltså ett tydligt utanförskap. Eftersom livsvillkoren är generellt svåra på Västbanken – hög arbetslöshet, konflikter, sämre utbildning etc – är det också många unga kristna

som flyttar. Under 2009 har SCSC börjat upp-
rätta kontakter och reseprogram med kristna
församlingar på Västbanken, även uppe i norra
Samarien.

Upplåtit lokalerna

v. 6, Diakonia, Reception för svensk delegation
v. 43, STI, Pilgrimsgrupper, föreläsning
v. 46, Kvinna till kvinna, Seminarium för perso-
nal, 4 dagar

Deltagande i möten och sammanträden

Till direktorns uppgifter hör att delta i möten
och sammanträden som skapar kontakter och
stärker samverkan. Det kan till exempel gälla
receptioner som generalkonsuln inbjuder till och
ett turistutvecklingsprojekt på Västbanken som
ICB/Mitri Raheb driver.

Direktorn deltar även i *Ecumenical Circle of
friends*, som möts en gång i månaden för fria
samtal kring kyrkornas situation och utveckling.
Två gånger under 2009 har dessa samtal förts
på studiecentret. Ledare för dessa samtal är den
katolske prästen France Bouwen, välkänd profil
i världsekumeniken. ■

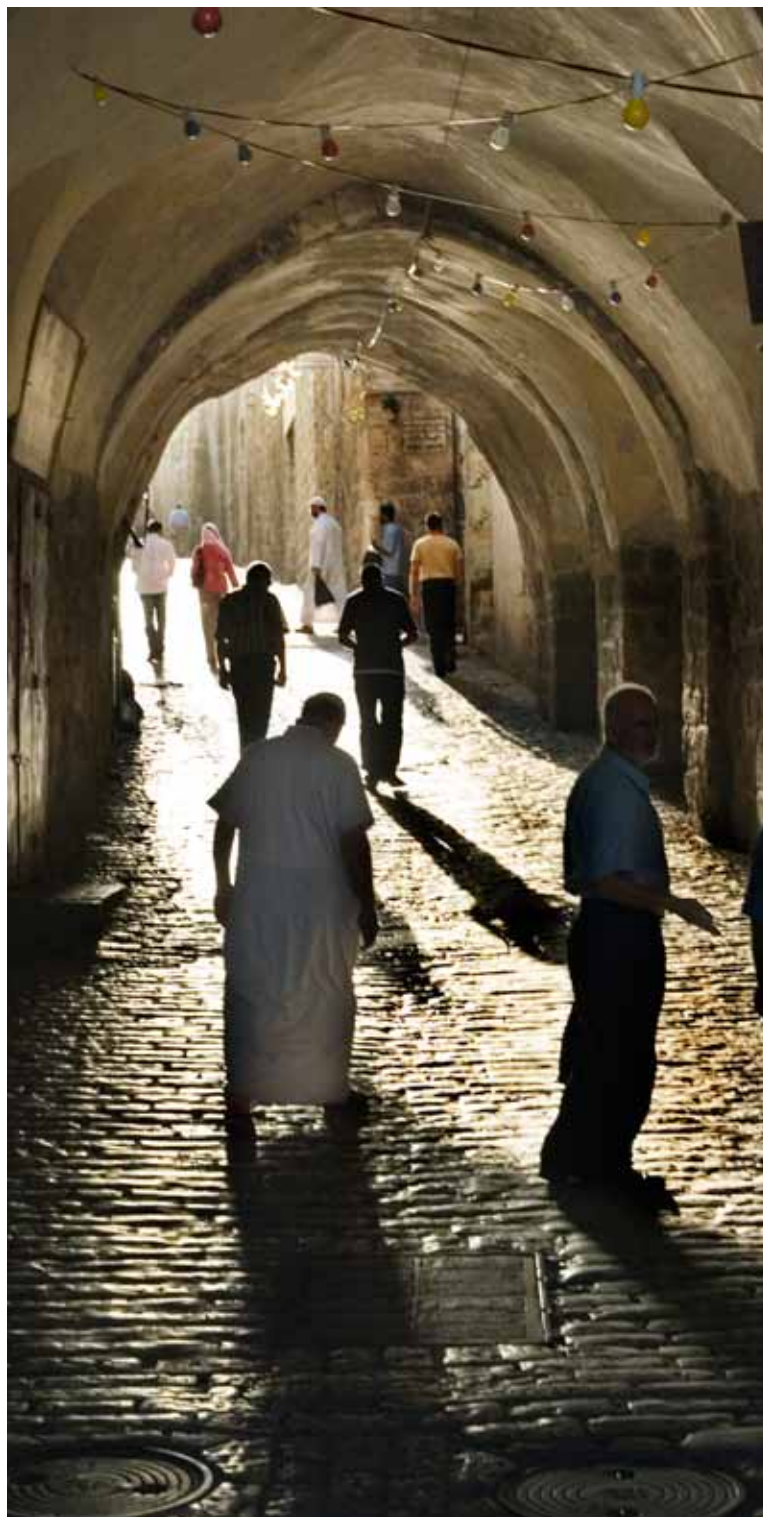

Foto: Anders Roos

Övrigt

Upprustning av biblioteket

SCSC:s bibliotek har mer eller mindre varit i ”malpåse” under tio år. Vid renoveringen beslöts att göra biblioteket synligt på centret och låta det ge centret karaktären av studiemiljö. Genom extra anslag och volontärarbete har biblioteket omorganiserats och expanderats under 2009. Alla böcker har klassificerats och registrerats i ett digitalt biblioteksprogram. Regler har också ställts upp för användning av biblioteket. Bland annat är det bara tillåtet att läsa böckerna på plats, och var och en måste ta ansvar för att använda böcker ställs tillbaka på rätt plats.

Den sista december hade SCSC:s 1.000 böcker registrerade, utöver tidskrifter och rapporter. Huvudområden är de abrahamitiska religionerna, Israels historia och den politiska situationen, Jerusalem och de kristna kyrkorna i landet. Det finns dessutom specialsamlingar med svenska reseberättelser och den första generationens pilgrimsböcker med foton.

Det återstår ett betydande arbete med tidskrifter, rapporter och annat material som sparats genom åren men inte klassificerats.

Arkiv

Sedan studiecentrets tillkomst har det samlats mycket dokument av olika slag i pärmar – cirka åtta löpmeter i en lagerhylla. Samlandet har dock inte

Foto: Magnus Stenberg

Samtalsgrupp under konferensen om pilgrimsresor.

följt någon annan arkivprincip än att ”spara allt”: från vykort och faxpapper till protokoll och instruktioner till kontorsmaskiner. Även kopior på alla ekonomiska transaktioner är sparade – vilket skulle kunna bli en svårighet om myndigheterna gör en kontroll av SCSC:s status och verksamhet.

Arkivet finns numera i SCSC:s källare och det har successivt börjat organiseras med hjälp av volontärer och Bildas arkiveringsprinciper. I första genomgången har allt material förstörts som inte ska sparas. Man får räkna med att det tar ytterligare ett år innan allt är genomgånet. Då kommer allt material som är äldre än 3 år att sändas för arkivering i Bildas arkiv i Sverige.

Datakommunikation

SCSC har haft svårigheter att få datakommunikationen att fungera på grund av instabil uppkoppling med låg kapacitet, ständiga elavbrott och felaktig utrustning. I slutet av 2009 har grundproblemen kunnat avhjälpas och ett serviceavtal har tecknats. Numera har SCSC en fungerande datakommunikation med Bildas nätverk.

Problemen med datakommunikationen ledde till höga telekostnader under 2009 samt mycket merarbete. För en utlokaliserad verksamhet i annat land är denna teknik mycket viktig – och samtidigt en sårbar punkt i fråga om säkerhet och drift.

Framåtblickar

En röd tråd genom verksamhetsrapporten är SCSC:s unika spetskompetens i form av kontakter och kunskap om de kristna kyrkorna i det heliga landet. Denna kompetens ger både en sorts legitimitet och ett grundläggande existensberättigande åt centret. Bilda/SCSC behöver bland personal och deltagare i verksamheten fördjupa kunskaperna och intresset för dessa kyrkors två-tusenåriga historia, tro, praktiker och nuvarande situation. Närheten till kyrkorna ger oss konkreta och konstruktiva ingångar i frågor såsom identitet, livstolkning, religionsmöte, öst-väst kultur och ockupationspolitik. Och det ger SCSC en egen profil bland andra svenska aktörer i regionen och Bilda en särprägel bland folkbildningsaktörerna i Sverige.

Är det dags att göra en idéskrift eller bok typ *Faces of Jerusalem* som speglar denna särprägel och folkbildningsprofil?

Kyrkorna i regionen befinner sig i ett mycket utsatt läge, och vi bör alltid fråga oss om vi har uppmärksammat detta nog mycket.

Pilgrimsfrågor är alltid aktuella i Jerusalem. Det kommer ca 1-1,5 miljoner pilgrimer varje år. Vad kan Bilda/SCSC:s fortbildningsarbete bidra med i och kring detta?

Verksamhetsrapporten lyfter fram frågan om prioriterade

målgrupper i vår verksamhet. Cirka 45 % av palestinerna är under 15 år. Även invånarna i Israel har en mycket låg medelålder. Men hur är det med medelåldern i deltagarna i Bilda/SCSC:s verksamhet? Vad kan vi göra för att få fler unga människor med i detta folkbildningsarbete och för att skapa kontakter mellan den nya generationen i Sverige och i detta land?

Ett nytt informationsmaterial om Bildas program i Mellanöstern kommer att tas fram under 2010. Vilka vänder vi oss till primärt? Vilka kommer att "tjuvläsa" och bli intresserade därför att vi är tydliga med målgruppen?

För att förnya och fördjupa reseprogrammen kommer SCSC under 2010 att ta fram moduler med 1-3 dagars program som mer eller mindre kan kopieras vid programplanering. Det kan gälla en studiedag kring vattenfrågan eller ickevåld, eller en dags pilgrimsvandring i Ein Kerem på temat "Skönhet och skörhet" eller "Den profetiska rösten". I reseverksamheten 2009 finns flera innovativa inslag som kan bearbetas till moduler.

En annan viktig fråga framöver är hur en växande verksamhet vid studiecentret också kan växelverka med en växande folkbildningsverksamhet i Sverige. På motsvarande sätt som SCSC:s program kan rymma olika perspektiv och ämnesområden – som religi-

onsmöte, kultur, mänskliga rättigheter, kyrkohistoria, kristen identitet, försoning och medling i konflikter, integrationspolitik, miljö och klimatfrågor, etc – kunde Bildas internationella profil (och andra profilområden) ha denna dynamik.

Sist men inte minst tycker jag att tankar om SCSC:s verksamhet i framtiden ska präglas av den uthållighet och trofasthet som kännetecknar den kristna närvaron i landet. Våra moderna föreställningar om till exempel utveckling och strategi och dialog utmanas här av dygder som tro, hopp och kärlek. Att få insikt om och strävan efter detta är folkbildning av bästa märke.

Jerusalem 2010-01-27

Sune Fahlgren

Direktor

